

ARANY KERT

GYERMEKVERSEK

**IRTA
PÓSA LAJOS**

**ÖT SZINES KÉPPEL
ÉS
HAZAI MŰVÉSZEK RAJZAIVAL.**

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-SA 4.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.hu>

Elektronikus változat:
Budapest : Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2010
Készült az Internet Szolgáltatók Tanácsa támogatásával.
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-963-417-425-7 (online)
MEK-08334

TARTALOM

A gyermekekhez.
Tavaszkor.
Béni.
Rózsák.
Teri baba első sétája.
Jár a baba, jár.
A bácsika skatulyái.
Levél.
Csali mese.
Rosz a buba...
A kis levélíró.
A fecskéhez.
Tudod-e, hugocskám...
Bucsu.
Ebéd.
Bujósdí.
Magyarország.
Isten szeme.
Hinta.
A kis Pipi.
Csákó tehén.
Katicza.
Nagy út.
Két könyv.
Négy kis fiú, öt kis lány.
Köszöntő.
Matyi huszár.
Samu.
Anikó.
Ima.
Szentjános-bogár.
Szól a harang...
A kemény dió.
A kis Örzse.

Az öntözködő fiú.
Gurulj, gurulj!
Jön a mumus!
Diófakoporsó.
Furcsa bot!
Mikor imádkoztok...
Buvócska.
Haza megyek, haza...
Bodri kutya.
Vakáció.
Haragszik a jó Isten...
Juliskának hét babája.
A kényes lány.
Szembefogó.
Altató.
A rabmadár.
Zsiga bácsi.
Házi gólya.
Tamás.
A pille
Vásárfia.
Ákác alatt.
Megy Ilon az iskolába...
Kis madárka...
Peti öcsém.
A drótos tót.
Kocsikázás.
A hó.
Az első csizma.
Csetepaté.
Brr!
Karácsonyfa.
Magyar vagyok.

Kiss Józsefnek

baráti szeretettel.

A gyermekekhez.

Kis fiúk és kis leányok,
Itt van a könyv, olvassátok!
Galambtollal nektek irtam,
A szívem is bele irtam.

A közepén, elül, végül
Tanuljátok meg könyv nélkül!
Van itt játék, mese, vigság,
Tarka mezben sok tanúság.

Vigyázok én mindig rátok,
Mikor nem is gondoljátok.
Szép csendesen kopogtatva
Betoppanok házatokba.

Én azután a közésre
Leülök egy karosszékre.
Karikába, körbe álltok,
Meséimet hallgatjátok.

Apát, anyát megkérdeszem,
A ki rossz lesz, nem kell nekem!
A ki jó lesz, nem hiába:
Benyulok a tarisznyába.

Ha tanultok, ha jók lesztek:
Még máskor is írok nektek.
De hogyha nem, fiúk, lányok
Akkor többet soh'se láttok!

Tavaszkor.

Itt a tavasz, itt van, itt!
Mesélek hát valamit.

Méhe mondja: züm, züm, züm,
Teljél, teljél, kis köpüm!

Kutya mondja: ham, ham, ham,
Dongó, ne bántsod a farkam!

Macska mondja: mióka,
Biz a tejfől jó vóna!

Tehén mondja: mú, mú, mú,
Szopjál, szopjál, kis borjú!

Csikó mondja: nyehehe,
Kizöldelt már a here!

Tyúk azt mondja: kot, kot, kot,
Ide, csirkék! jót kaptok!

Csirke mondja: csip, csip, csip,
A ki fürgébb, többet csip.

Pulyka mondja: rud, rud, rud,
Juj! a méreg hogy elfut!

Liba mondja: gigágá,
Pásztorleány, vigyázz rám!

Kecske mondja: mek, mek, mek,
Nem ugrálok én kendnek!

Kacsa mondja: tas, tas, tas,
Kis tavacskám, csak ringass!

Kis fürj mondja: pitypalaty,
Szép tavasz, nyár, itt ne hagyj!

Gyerek mondja: ott kinn jobb,
Nádpáripám, hopp, hopp, hopp!

Béni.

Béni olyan vitéz gyerek,
Vitézebbet nem ismerek.
Befogja szép fehér lovát,
Hegyen-völgyön úgy robog át:

„Gyi, te Csillag! gyi Budára!
A királyi palotába.
Megmondom majd a királynak,
Hogy beállok katonának.”

De megijedt ám a lova,
Elibök állt egy katona:
„Ne menjetek, hogyha mondom.
A király most nincsen otthon.”

Vitéz Béni mit tehet mást?
Félbehagyja az utazást.
De, ha majd a király megjön,
Béni Budán terem rögtön.

Megmondja majd a királynak,
Hogy vegye be katonának,
Mert, ha kell a hazát védni,
Nem maradhat otthon Béni!

Rózsák.

Évike virágot
Szed a rózsafáról,
Pedig, pedig úgy sajnálja
Letörni az ágról.

De öreg már nagyon
S beteges az anyja:
Étellel és orvossággal
A kis Évi tartja.

Kis kosárral karján
Megy a vendéglőbe,
Jó urak ott a rózsáit
Mind megveszik tőle.

Rózsafa, rózsafa,
Teremj sok virágot!
Tartsd el piros rózsáiddal
Ezt a kis családot!

Teri baba első sétája.

Teri baba
A pólýába',
Sétálni megy
Az utczára.
Apa örül, anya jobban,
Teri baba a legjobban.

Aranyos nap
Csókolgatja,
Gügyög hozzá
Apja, anyja.
Simogatja szelid szellő,
Takargatja puha kendő.

Kis kocsiban,
Ni! oda át
Lát egy másik
Pólýás babát.
Kék pántlikás, pufók gyerek,
Teri baba rája nevet.

Tetszik neki
Mind, a mit lát:
Ez az egész
Tarka világ.
Ugy megtetszett a sok csuda,
Hogy elaludt, mint a duda.

Jár a baba, jár.

Jár a baba, jár,
Mint egy kis madár,
Édes anya karosszéke
Nem messze van már.

Tipeg-topog, topp!
Topánkája, kopp!
Édes anya két karjába
Oda szalad, hopp!

Tapsi, tapsi, taps!
Csingilingi, rapsz!
Sétálj el még az ajtóig,
Czukrot, csókot kapsz!

Jár a baba, jár,
Mint egy kis madár,
Holnapután a kert alatt
Lepkét is fog már!

A bácsika skatulyái.

Mi van nekem, Pistikám?
Egy furcsa kis skatulyám.
Mi van ám a skatulyába?
A király sok katonája.
Ha kinyitom: mind ugornak,
Hóparipán szaladoznak,
Ha fúvok egy trombitába:
Ucczu, mars a skatulyába.

Mi van nekem, Katikám?
Még egy másik skatulyám.
Mi van ám a skatulyába?
A királylány sok bubája.
Ha kinyitom: mind nevetnek,
Vig nótára, tánczra kelnek.
Ejnye, pajkos sok bubája!
Vissza, mars a skatulyába!

Kinek adom? Kérditek?
Kinek adnám? Senkinek!
Mégis, mégis annak adom,
Majd a kinek én akarom.
A ki engem nagyon szeret,
Van talán még olyan gyerek?
Az egyiket Pistikának,
A másikat Katikának.

Levél.

Vincze kinn a kertek alatt
Papírsárkányt ereget -
Oda szalad piczi huga
S ad neki egy levelet:

„Vincze, küldd el a sárkánytól,
Vigye égbe levelem!
Hadd tudja meg az Esztike,
Hogy én most is szeretem!”

Száll a sárkány az ég felé,
A levél is szállva száll -
Le a mennyből egy kis lyukon
Egy kis angyal kandikál.

Csali mese.

Tiszán túl,
Dunán túl,
Alma csüng
A fárúl.
Abba van,
Te Bencze!
Egy kis ezüst
Szelencze.
Szelenczébe kis madár,
Éjjel-nappal kiabál.
Csak azt kiabálja:
Szabadíts ki, bátya!

Erdőben,
Berdőben,
Tengerzöld
Mezőben
Van egy szép
Kerek tó,
Aranykacsát
Ringató.
Aranykacsa tó hátán,
Gyönyörű szép királylány.
Kerek tó kacsája,
Szállj be a szobámba!

Gingalló,
Lópatkó,
Itt megyen
Vig Palkó!
A vállán
Tarisznya,
Benne meg egy
Furulya.
A ki abba belefú,
Sohase lesz szomorú.
Furcsa egy furulya,
A ki tudja, fujja!

Rosz a buba...

Tinikének
Van egy kis bubája,
Haja kender,
Selyem a ruhája.
Igen nagyon szereti,
Pipikének nevezi.

Rosz a buba,
Nem akar aludni,
A két szemét
Nem tudja behunyni.
Ringatja a Tinike,
Rá se hallgat Pipike.

Jön az egér,
Kezdődik az ének:
Czini, czini,
Czinczog Pipikének.
De a nóta mit sem ér,
Elszalad hát az egér.

Jön a czicza,
Egerek királya,
Ő is elkezd
Dorombolni rája.
De Pipike nem alszik,
Czirnos czicza haragszik.

Látja ezt a
Kanári madárka,
Elaltatni
Ő is megpróbálja.
Pipikének dalolgat,
Neki bizony dalolhat!

Hallja ezt a
Kis tücsök a lyukba,
Kapja magát,
Ő is, ő is fujja.
Rá se hallgat Pipike,
De alszik már - Tinike.

A kis levélíró.

Levelet ír Lidi
Tanuló bátyjának,
De valami baja lehet
Annak a pennának.

Vastagot fog nagyon
A vékony papírra:
Telis-tele betük helyett
Malaczkákkal írja.

Hogyha nem tud máskép,
Így is elolvassák -
Majd beszélnek bácsijának
Azok a malaczkák!

Tudom, ha megkapja,
Összeecsókolgatja -
Pecsételd be, Lidi lelkem,
Hadd vigye a posta!

A fecskéhez.

Tavaszi kis postása,
Isten madárkája!
Villásfarkú fecske, szállj le
Mari ablakára!

Csicserégd ott reggel:
„Kelj fel, Mari, kelj fel!
Tanuld meg jól a lecskédet,
Mert azt bizony meg kell!”

Vigyázz, vigyázz rája,
Isten madárkája!
Tegnap is ott marasztották
Papírgaluskára!

Tudod-e, hugocskám...

Tudod-e, hugocskám,
Eszembe mi jutott?
Veszek neked egy szép
Aranyos papucsot.

A postán ne küldjem,
Szomszédok azt mondják,
Hátha rossz emberek
Utba' kirabolják!

Hajótól se merem,
Mert nagyokat kerül,
Meg azután könnyen
A víz alá merül.

Jobb lesz tán a dróton?
Fölteszem hát arra!
Csakhogy attól tartok:
Valaki lekapja.

Felhőtől se küldöm:
Félek, megáztatná.
Szellő megharagszik,
Félek, elszaggatná.

Megkérem a napot -
Az meg elégeti.
Az ezüst csillagot -
Aranyát leszedi.

Kis fecskére bizzam?
Nem állok jól érte.
Fürge nyulacskára?
Elszaladna véle.

Tudod-e mit, hugom?
Van egy grifmadaram!
Kapom a tarisznyát,
Haza viszem magam.

Bucu.

Vándorol a gólya,
A puszták lakója,
Vissza a magasból
Búsan néz a tóra.
Mért is kell elmenni?
Hosszu útra kelni?

- Nádas tavam,
Áldjon az ég!
Ki tudja, hogy
Látlak-e még?

Tó is búsan nézi,
Bucsuszavát érti,
Integet a náddal
A magasba néki.
Mért is nincsen szárnya?
Most utána szállna!

- Gólyamadár,
Áldjon az ég!
Ki tudja, hogy
Látlak-e még?

Ebéd.

Kis gazd'asszony, jó napot!
- Vedd le hát a kalapot.

No, mit főzöl, Iluska?
- Lesz leves, hus, galuska.

Hányra teritsz ebédre?
- Tizenhárom személyre.

Ki s kik lesznek vendégek?
- Hát leányok, legények.

Lesz-e aztán muzsikás?
- Tücsök-prücsök a primás.

Szekundás lesz a szunyog,
Dongó is dong, majd dunnyog.

Hát a czicza mit csinál?
- Majd a brugón muzsikál.

Klarinétot ki fujja?
- Hát az egér a lyukba!

Bim-bam! szól már a harang,
Huzza három szép galamb.

Érkeznek a cigányok -
Jó étvágyat kívánok!

Bujósdí.

Virágos bokorba
Elbujt a kis Etel,
Kiabálják nevét,
De biz ő nem felel.

Meg se kukkan-mukkan,
Pedig nagyon csacska;
Hallgat, mint a vízben
Az aranyhalacska.

A kis cukros baba
Bábut fog ölén,
Ugy húzza meg magát
A bokor tövében.

Keresik mindenütt
Biri meg a Klári,
Nem tudják, nem birják
Sehol megtalálni.

De egy tarkaszárnyu
Pillangó meglátta,
Elvezeti őket
Aranyos nyomára.

Magyarország.

Magyarország legszebb ország,
Gyönyörű szép Tündérország.
Földnek ékes koronája,
Árpád tüzte homlokára.

Száll a lelkem örömébe'
A Kárpátok tetejére.
Tetejéről messze látok,
Köszöntöm a szabadságot.

Hóborított büszke bérczek,
Századokkal szembe néznek,
Kékre festi ég azurja,
Vadas erdő koszoruzza.

Völgyek ölen véges-végig
Halas folyók vize fénylik,
Öntözi a selyemréteget,
Csorda legel, zsong az élet.

Délibábos arany róna,
Mintha hazám tükre vóna!
Ott lebeg a nemzet lelke,
A magyar nép honszerelme.

Ott lebeg a levegőben,
Szelek szárnyán sik mezőben,
Száll a zúgó vaderdőbe,
Csókot nyom a bérczetőre.

Szép vagy, szép vagy, Magyarország!
Gyönyörű szép Tündérország!
Gyönyörködve el-elnezlek -
Hazám, hogyne szeretnék!

Isten szeme.

„Mi az a nap, az a fényes?”
Kérdi Mari édes anyját.
„Isten szeme, kis madaram,
Mindig rád néz, jót-roszat lát!”

S föl az égre tekintgetve
Megy Mari az iskolába,
Almát, diót, kalácsot visz
Virágos kis kosarába.

Szomoruan, haloványan
Árva kis lány ül mellette,
Almát, diót és kalácsot
Az árvával megfelezte.

Az ablakon mosolyogva
Besütött a nap sugára -
Ugy tapsikolt örömeiben,
Hogy azt a jó isten látta!

Hinta.

Hinta, hinta, hintóka,
Laczi pajtás ringója!
Indulj, indulj csendesen,
Ringasd aztán sebesen!

Gólya, gólya, gilicze,
Gyere, mozgasd, gerlicze!
Hajtsad, te is, pillangó!
Hadd repüljön a Laczkó!

Ugy, pajtikám, ugy, ugy, ugy!
Hanem azért meg ne rugj!
Hinta, hinta, hintóka,
Lökd Laczit a toronyba!

A kis Pipi.

A kis Pipi
Iczi-piczi,
Szeme: virág, haja: selyem.
Mikor látom,
Megcsodálom,
Megcsókolom, megölelem.

A kis Pipi
Iczi-piczi,
Ujját sokszor szopogatja.
Ejnye, de kár!
Hanem most már
Besózza az édes anyja.

A kis Pipi
Iczi-piczi,
Nem tudja még: á-e vagy bé?
De már olvas,
Adi, hallgass!
Orrán egy nagy okuláré.

A kis Pipi
Iczi-piczi,
Olyan komoly, mint egy néni.
„No, no, gyerek!
Majd rád verek!”
Igy szokott ám ő beszélni.

A kis Pipi
Iczi-piczi,
Rajzolgat is apukával
Madárcákat,
No meg házat,
Abba lakik Violával.

A kis Pipi
Iczi-piczi,
Tud mondani versikéket,
Kurta farkú
Nyulacskárú'
Nagyon szépen elmesélget.

A kis Pipi
Iczi-piczi,
Mint a rigó, - úgy rikkantgat,
Énekelget
Szebbnél szebbet,
Mikor eszik, akkor hallgat.

A kis Pipi
Iczi-piczi,
Az erdőre, ha kifutna:
Pille, patak,
Fák, madarak
Azt hinnék, hogy kis mókuska.

Csákó tehén.

Egyre rí a Csákó tehén,
Hogyne rína, bögne szegény!
Boczikája, a kis Szőke,
Oda van, elvették tőle!

Mészárosnak drága áron
El is adták a vásáron.
Hazavitte Fehérvárra -
Tán azóta le is vágta?

Szomorkodik szegény Csákó,
Üres neki az istálló.
Mit ér az a szénás jászol,
Ha kis fia tőle távol?

A szalma is jobban esnék,
Ha a Szőkét visszavinnék.
Hátratekint, hijja, várja,
De csak nem jön boczikája.

Fejni megyen a szolgáló:
Tejet nem ad ám a Csákó.
Dalol neki szép nótákat:
Mindent hiába próbálgat.

Adnak neki zöld luczernát,
Felvagdalva fehér répát;
De a tejet le nem adja:
Kis fiának tartogatja.

Katicza.

Miért sírsz ugy, Katicza?
Tán megkarmolt a cicza?

- Szeretem én a ciczát,
Nem bántja az Katiczát.

Tán valami volna jó?
Itt a szőlő, mogyoró.

- Nem kell szőlő kenyérrel,
Jóllaktam én dinnyével.

Jancsi vert meg? Mondjad hát!
Hátrakötöm a sarkát.

- Se a Jancsi, se Lajcsi,
Ha ide jön, ne hajtsd ki!

Mégse tudom, mi bajod?
Tán a Bodrit siratod?

- Bodri kutya, nagyfülű,
Ha elveszett, megkerül.

Ejnye, ejnye, kis lányom!
No, ne mondd, nem kívánom!

- Megmondom hát, ne rikass!
Hát rám nézett a kakas!

Nagy út.

Jó dolga van Boriskának,
Akár csak egy királylánynak.
Az a kedves Bandika
Húzza őt a kocsiba.

Kocsi mellett a kis bárány,
Csengő cseng a pántlikáján.
Mennek együtt messzire,
El a világ végire.

Mennek, mennek a kerten túl,
Bandi mondja: tengeren túl,
Bandi mondja: látszik már
Kacsalábon forgó vár.

Ne menjetek olyan messze,
Édes anya majd keresne!
Sirna-rína értetek -
Bandi, Borcsa, értitek?

Hát egyszer csak: giling-galang!
Délebédre szól a harang.
Kocsi, bárány, Bandi, lány
Otthon terem mind a hány!

Két könyv.

Juliska apjának
Van egy olyan könyve:
A ki csak rossz gyerek,
Be van ott jegyezve.

Fekete nagy könyvét
Mindennap vizsgálja,
De csak nem akad rá
A kis Juliskára.

Juliska anyjának
Van egy olyan könyve:
A ki csak jó gyerek,
Be van ott jegyezve.

Hófehér kis könyvét
Mindennap vizsgálja,
Rátalál ott mindig
A kis Juliskára.

Négy kis fiú, öt kis lány.

Négy kis fiú, öt kis lány
Lovast játszik a tanyán.

Karosszékbe' nagyapó,
Haja fehér, mint a hó.

Nézi őket szeliden,
Öröm ragyog szemiben.

Lidi Matyit befogta,
Gyuriczát is Betuska.

Juczika meg a Ferit,
Jaj de jó ló, hogy nyerit!

Sári lova lett Laczkó,
Prüsszög, tánczol a ficzkó!

Magdinak már nem jutott -
Négy lovas meg elfutott.

Pitteg-pattog az ostor,
Dobog a ló, száll a por.
Futnak, futnak sebesen,
Nagy vásár lesz Szegeden.
Magdi busul, sirdogál:
„Vigyetek el!” - kiabál.
Nem is hallják, mit beszél,
Ugy repülnek, mint a szél.
Vigasztalja nagyapó:
„Ne sirj, ne rij, te golyhó!
Majd elmegyünk mi ketten,
Holnapután, kiskedden!”
„Atyus, de most volna jó!
Ugyan, ugyan, légy czoczó!”
„Öreg vagyok én, Magdi!
Nem tudok már szaladni!”
„Hej, tudom én: tudsz te még,
Hogy kergetted a csibét!”
S csimperkedik nyakába,
Mint a virág a fára.
Czirógatja szakállát,
Csókolgatja orcáját.
Kéri szépen, kedvesen,
Nem tesz rosztat sohasem!
Ucczu! atyus ráállott,
Csinál gyeplőt meg hámot.
Hagyja magát befogni,
Ujjongat a kis Magdi:
„Gyi, te czoczó! gyi Fakó!
Szaladj, édes nagyapó!”

Köszöntő.

Mi van ma? Mi van ma?
Anya neve napja.
Mind itt áll előtte
Apraja és nagyja.
A ki ne örülne,
Nincs egy se közöttünk!
Hajnalban mindnyájan
Bokrétát kötöttünk.

Van benne liliom,
Rózsa, szegfű, mályva,
Rozmaring, nefelejcs,
Gyöngé majoránna.

Életed, jó anyánk,
Hosszúra elnyuljon!
Mint a mi bokrétánk,
Mindig úgy viruljon!

Matyi huszár.

De nagy úr is a huszár!
Mindenüvé lovon jár.
Szegény gyalog katona
Nem jár lovon sehova.

Matyi huszár megjárta,
Nem vigyázott magára.
Büszkélkedett a lován,
Mint valami kapitány.

Egyszer aztán a Ráró
Levetette magárá' .
Már nem az a hős gyerek,
Fáj a lába... pityereg.

Gyalog vitéz neveti,
Gúnyolódva szól neki:
„Huszár, ne ülj a lóra,
Nem esel majd le róla!”

Samu.

Nini! nézd csak a Samut!
Az ebédnél elaludt.

Nyitva maradt a szája,
Leesett a villája.

Ejnye, ejnye, de nagy kár!
Nem ehetik diót már.

Lefektetik az ágyba -
Alázatos szolgája!

Anikó.

Szél fujja a szomorúfüz
Levelét,

Kis Anikó, hát te ugyan
Hova mégy?

- Kimegyek én a mezőre virágért,
Nefelejcsért, rózsáért.

Hallod-e, mit kérdez tőled
A rigó:

Minek neked az a virág,
Anikó?

- Egymás mellé koszorúba kötözöm,
Könnyeimmel öntözöm.

Kis Anikó, ne légy olyan
Szomorú!

Minek neked, te bárányka,
Koszorú?

- Ráakasztom egy kicsike fejfára,
Kis öcsémnek sirjára.

Ima.

Mennyben lakó én istenem,
Vedd füledbe dicséretem!
Téged dicsér egész világ,
Neked köszön a kis virág,
Madárka is, mikor dalol,
Magasztal a bokor alól,
Mikor a fa sóhajtozik:
Atyám! hozzád imádkozik.
Erős vihar, kis gyöngé szél,
Tenger, patak hozzád beszél.
Az ég, a föld telve veled -
Dicsértessék a te neved!

Mennyben lakó én istenem!
Könyörgök, légy mindig velem!
A te neved kiáltozom,
Légy jó atyám, hű pásztorom!
Zárd be szívem a rossz előtt,
A jóra adj elég erőt!
Ha kél a fény napkeleten:
A te szemed rajtam legyen!
És ha leszáll napnyugaton:
Te légy, atyám, az oltalom!
Terjeszd ki rám védő kezed -
Dicsértessék a te neved!

Szentjános-bogár.

Világít a fűben
A szentjános-bogár,
Vigyázz a lábadra!
Mert eltaposni kár.

Madár énekeljen,
Rózsa meg viritsen,
A szentjános-bogár
Csak hadd világítson!

Szól a harang...

Szól a harang a templomba,
Mennek a kis lányok sorba.
Egy-egy virág a kezökben,
És imádság a szivökben.

Imádkoznak, énekelnek
Házában a jó istennek.
Szép szeliden ülnek sorba,
Mintha mind egy angyal volna.

Tisztelendő a szószékben
Elprédikál nagyon szépen,
Csendesen mind rája hallgat,
Minden szava égi harmat.

Templom után mosolyogva
Mennek a kis lányok sorba.
Egy-egy virág a kezökben,
A jó isten a szivökben.

A kemény dió.

Kutat az apró nép a kis kamarában,
Össze-visszaforgat mindent hamarjában.
Vigan tapsikolnak, hogyha jót találnak,
Legjobban örülnek a füles kosárnak.

Mi van a kosárban? Jobb nem is lehetne:
Zörgő-börgő dió, nem egyéb van benne.
Zörgeti a diót Erzsike, Anikó -
Megtörni nem tudják, pedig az törve jó.

Szerencsére ott van Misi is, a bátyjok:
„Majd török én nektek, várjatok csak lányok!”
Töri is ám Misi, ropogatja sorba,
Csak aztán a foga ne legyen majd csorba!
Örül a két kis lány a diós kosárnak,
Édes kaczagással benne kotorásznak.
Oh ha ezt az égből egy angyal meglátja:
Aranyos diókat hullat a kosárba.

A kis Örzse.

A kis Örzse tanulgatott este,
Sehogyse ment fejibe a leczke.
Mire végit
Megtanulta,
Az elejit
Már nem tudta.

A kis Örzse, hogy lefeküdt este,
Könyvecskéjét feje alá tette.
A leczkéjét,
Majd ha felkel,
Hiba nélkül
Tudja reggel.

A kis Örzse mikor felkelt reggel,
Bezzeg, bezzeg többet tudott egygyel.
Azt tudta, hogy
Hiba nélkül
Szót se tudott
A leczkéből.

Az öntözködő fiú.

Kedves néni, itt e házban
Van egy kis növendék,
Hivja elő, én vele most
Beszélni szeretnék!

- Elment, fiam, a malomba
Még piros hajnalkor,
Haza jön majd holnap reggel,
Gyere el majd akkor!

Kedves néni, voltam már én,
Voltam a malomban,
Azt mondta a lisztes molnár,
Hogy nem is volt ottan.

- Akkor elment a mezőre
Tarka lepkét fogni,
Virágszedni koszorúba,
Magát mulatozni.

Kedves néni, voltam ott is,
Mindenütt kutattam,
De azt mondta egy kis madár,
Hogy nem is volt ottan.

- Akkor elment, kis fiacskám,
Hófehér kamrába,
Fésülködni, felöltözni
Ünneplő ruhába.

Adjon isten kis rózsaszál,
Neked sok jót, szépet!
Nesze-nesze megöntözlek!
Csókolom a képed!

Szálljon áldás a fejedre!
Szivből azt kívánom -
A husvéti himes tojást,
Piros tojást várom.

Gurulj, gurulj!

Gurulj, gurulj, te abroncs!
- Gurulok, de el ne ronts!

Gurulj hát, ne prédikálj!
- Mérges fiú, no megállj!

Hó! hova mégysz világba!
- Gurulok a Tiszába.

Majd kifog egy jó gyerek,
Kit én jobban szeretek.

Tudom, soh'se busúlok.
Majd szívesen gurulok!

Jön a mumus!

Kinn sétáltam,
Jaj, mit láttam!
Oly fekete, mint az ördög,
Haragosan dirmeg-dörmög.
Borzasztó nagy a kalapja,
Gyerekeket azzal fogja.
Fuss, Laczi, fuss!
Jön a mumus!

Jaj, mit tegyek!
Hova legyek?
A két szeme úgy szikrázik,
Jobbra-balra karikázik.
Földig ér a tarisznyája,
Gyerekeket abba hányja!
Fuss, Laczi, fuss!
Jön a mumus!

Mindjárt itt lesz!
Tán meg is esz!
Mint a kapu, nagy a szája,
Hol befogja, hol kitátja.
Csak azt mondja: hamm, bekaplak!
A gyerekek mind szaladnak.
Fuss, Laczi, fuss!
Jön a mumus!

Ej, hol van hát?
Lánczosadtát!
Hol marad már ily sokáig?
Talán bizony figurázik?
Kinyitom én már az ajtót:
Á, hisz ez csak egy drótos tót!
Laczi, ne fuss!
Nincsen mumus!

Diófakoporsó.

Elszáradt a kertben
Az öreg diófa,
Klárának dió
Nem hull többet róla.

Kivágták s belőle
Koporsót csinálnak.
Kinek a koporsó?
A kis Klárának.

Koporsó! szeliden
Borulj Klárákára!
Aranyos dióról
Legyen benned álma!

Furcsa bot!

Édes apa sétabotja
Igen-igen furcsa bot:
El-eltűnik... fia ráül...
S röpíti a lovagot.

Viszi ungon, viszi berken,
Mint a kit üz a tatár;
Belebotlik az árokba
S a kis lurkó csupa sár.

Édes apa sétabotja
Mikor aztán megkerül:
Ucczu! vonó lesz belőle
S a kis lurkón hegedül!

Mikor imádkoztok...

Mikor imádkoztok
Kezeteket összetéve:
A hazát ne feledjétek,
Küldjetelek egy fohászt érte!
Szívetekben honszerelem
Égjen, mint a tűz, lobogva -
Foglaljátok a hazát
Mindennapi imátokba!

Drága föld ez nekünk,
Ad kenyeret tejjel-mézzel,
Ezer éve öntözzük már
Hulló könnyel, honfivérrel.
Ezer éve, hogy a zászlót
Feltűztük a Kárpátokra -
Foglaljátok a hazát
Mindennapi imátokba!

Lengjen ott a zászló
Verőfényben, zivatarban!
Minden magyar vigyázzon rá:
Le ne kapja a szél onnan.
Hirdesse ott Árpád népét
Századokról századokra -
Foglaljátok a hazát
Mindennapi imátokba!

Buvócska.

Betakarták sirhalommal
Az aranyos Klárit -
Kis testvére kijár hozzá
És buvócskát játszik:

„Klári! kiálts: szabad-e már,
Én majd megtalállak!
Tudom én, hogy ide bujtál,
Gyere ki már, várlak!”

Mindhiába mondják: meghalt!
Ne keresd már Klárit!
Ki-ki megyen a sirjához
És buvócskát játszik.

Haza megyek, haza...

Haza megyek, haza,
Már alig is várom!
Megirom anyámnak,
Hogy vasárnap várjon.

Mégse irom, mégse,
Nem adom tudtára,
Hisz az anya fiát
Mindig haza várja.

Éjjel csak ablakán
Koczogtat valaki...
Tudja már ő azt jól,
Ki az ott odaki.

Bodri kutya.

Bodri kutya a küszöbön
Látja mindig, aki bejön.
Öreg háznak régi őre,
Tolvajoknak kergetője.

Nem is félhet az a kis ház,
Éjjel-nappal rája vigyáz;
Gazd'uramnak hű szolgája,
Mint egy papot, úgy szolgálja.

De legjobban a kit szeret,
Mégis csak a Kari gyerek.
Legtöbb konczot kap ő tőle,
Öreg háznak régi őre.

Ad neki a kenyereből,
Legjobb izü pecsenyéből.
Mikor esznek az asztalnál:
A két lábán neki szolgál.

Mikor megy az iskolába:
Hú kísérő czimborája.
Tőle Bodri el se válik
Az iskola kapujáig.

Iskolából mikor kijön:
Ott várja már a kis közön.
Farkat csóvál ugrándozva,
Kari kezét nyalogatja.

Vakáció.

Kezdődik a vakáció,
Kisült már a meleg czipó.
Menjünk, menjünk,
Szaladgáljunk!
Az erdőig
Meg se álljunk!

Fa tövében sátor alatt
Elhallgatjuk a madarat.
Zengő dalát
Megtanuljuk,
Vele együtt
Mi is fujjuk.

Menjünk el a kis patakhoz,
Sima hátán virágot hoz.
Ki tudja, hogy
Honnan hozza?
Tán nekünk az
Angyal dobja!

Haragszik a jó Isten...

Haragszik a jó isten a
Rosz fiukra, rossz lányokra -
Ha rájuk néz: arcza borús,
Ostorát is pattogatja.
Mennydörögve szól hozzátok,
Rosz fiuk és rossz leányok!

De kibékül a jó isten,
Ha jó fiút, jó leányt lát:
Örömeben virágot szed
S köt belőle szép szivárványt.
Mosolyogva néz le rátok,
Jó fiuk és jó leányok!

Juliskának hét babája.

Juliskának hét babája
Olyan cifra, mint a páva.
Rájuk aggat sárgát, kéket,
Tulipirost, hófehéret.

Öltözteti mindig másba,
Mindig szebbnél szebb ruhába.
Esznek, isznak, cifrálnak,
Beillik mind kisasszonynak.

Felfodrozza, igazítja,
Addig-addig csinosítja,
Hogy egyszer csak mind eltűnnek,
A diványról elrepülnek.

A kényes lány.

Megy a kis lány, cifra kis lány
A nagy utcán kevélyen,
Tollas kalap van a fején,
Legyező a kezében.

Piros csokros a cipője,
Idres-bodros ruhája,
Azt se tudja: hova lépjen,
Majd elrepül, a páva!

Köszönését se fogadja
Akármilyen szegénynek -
„Eredj, eredj, te kényes lány!”
S előle mind kitérnek.

Addig hordta fenn a fejét:
Félrecsuszott a lába -
Utczasárba keverődött
Idres-bodros ruhája.

Kapuk alatt, ablakokból
A kényes lányt nevették -
Otthon pedig ráadásul
Asztallábhoz kötötték.

Szembefogó.

Ki fogta be
A szemem?
No most mindjárt
Megeszem!
Talán egy kis
Mókuska?
Vagy pedig a
Cziczuska?
Miá; miá!
Dorombolj!
A többivel
Ne gondolj!
Meg se moczczan,
Ki lehet?
Egye meg az
Egeret!
Jaj lesz neki,
Akárki!
Aha, megvan,
Kanári!
Dalolj egyet
Madárkám!
Tudod, melyik
A nótám.
Dehogy tudja,
Nem biz az!
Nagy oktondi,
Az igaz!
Á, tudom már:
Egy kis nyúl!
A füle is
Lekonyul.

Izeg-mozog,
De fürge!
Mégis, mégis
Kis ürge!
Hátha arany
Pillangó?
Vagy valami
Fajankó?
Nem a biz'a!
Királyné!
Lesz itt mindjárt
Parádé!
Nesze! meg is
Csiklandom,
Ne vess, ne vess
Galambom!
Erzsi, te vagy
Ismerlek!
Hamm, bekaplak
Megeszlek.

Altató.

Beli, baba! Hajsó! hajsó!
Zárva van a pitarajtó.
Lásd, milyen jó a napocska,
Elaludt már mosolyogva.
Alugy te is a jó nappal -
Szállj le égből, te szép angyal,
Hozz kicsinek arany hintót,
Jobbra rengőt, balra ringót,
Száz ló legyen a hintóba,
Csillag legyen a patkója.
Vidd a babát zöld erdőbe,
Arany hintón sik mezőbe,
Fektesd le ott rózsáágyra,
Függő aranynyoszolyára.
Feje fölött lepke lengjen,
Arany rigó fütyülgessen,
Arany mókus elringassa,
Édes anya takargassa!
Alugy, baba! Hajsó! Hajsó!
Zárva van a pitarajtó.

A rabmadár.

Szomorú a kis madárka
Az aranyos kalitkába.
Se nem eszik, se nem iszik,
Éjjel-nappal epekedik.

„Mi bajod van, kis madárka?
- Kérdi tőle a gazdája -
Tán kalitkád kicsi nagyon,
Majd nagyobbra csináltatom!”

„Mindegy már az, kalitka csak,
Ha nincs benne erdő, patak,
Kis fiókom, édes párom,
Sik mezőben szabadságom!”

Másnap a jó kis Ilonka
Kalitkáját kinyitotta.
Vigan repült zöld erdőbe,
Zöld erdőből sik mezőbe.

Zsiga bácsi.

Szeretem én Zsiga bácsit,
Mindig úgy elfigurázik!
Felöltözik mumusnak,
A gyerekek mind futnak.

Szeretem én Zsiga bácsit,
A markába trombitázik.
Örülnek a markának,
A gyerekek ugrálnak.

Szeretem én Zsiga bácsit,
Elmesélget ő sokáig.
Reggelig, ha akarják -
A gyerekek hallgatják.

Szeretem én Zsiga bácsit,
Sárga, piros czukorkáit.
Jaj de édes czukorkák!
A gyerekek azt mondják.

Szeretem én Zsiga bácsit,
Ha beteg is, úgy eljátszik.
Körülveszik az ágyát,
A gyerekek csókolják.

Házi gólya.

Iczi-piczi kisasszonykák
Csapnak együtt nagy uzsonnát.
Van ott minden: kifli, kávé,
Torta, befőtt, csokoládé.

A gólya is hívott vendég,
Kinálgatják: „Tessék! tessék!
Gólya néni, mit parancsol?
Talán abból a narancsból?”

A gólyának mind izetlen,
Csonka szárnya meg-meglebben.
Szomoruan sóhajt néha:
„De jó volna, hej, egy béka!”

Tamás.

Sivalkodik a Tamás,
Összecepte a darázs.

Lelt az erdőn egy odút,
Édes mézért belenyúlt.

Keserű lett az a méz,
Merre fusson, arra néz.

Nem fogadta szavamat:
Képe csupa daganat.

Sivalkodik a Tamás,
Kergeti a sok darázs.

A pille

Zöld mezőben illanó
Aranyszárnyú, tarka pille,
Szőke kis lány, kék ruhás,
Fut utána nagy pihegve:

„Pille, pille, el ne szállj!
Megfogadlak testvéremnek!
Mint a galamb a buzát,
Úgy szeretlek, úgy szeretlek!

Szép aranyos kalitka
Lesz minálunk a lakásod,
Kanárim is van nekem,
Jó vagyok én, majd meg látod!”

De a pille meg sem áll,
Nem hallgat a kérő szóra;
Jobbra libeg, balra leng,
Játszi szél a ringatója.

„Jobb nekem a zöld mezőn
Szálldogálni itt vidáman!
Kék ég alatt szabadon
Fürdeni a napsugárban!”

Jobbra libeg, balra leng,
Egyszerre csak tova lebben -
„Pille, hol vagy? Pille, kukk!”
Tán azóta a berekben!

Szőke kis lány, kék ruhás,
Siratja a patak mentén -
Pille urfi mosolyog
Egy vadrózsa nyiló kelyhén.

Vásárfia.

Alszol-e már, kis Anuskám?
- Nem alszom még, jó apuskám.

Elmegyek én messze holnap,
Vásárfiát mit is hozzak?

- Jó apuska, hozz nekem hát
A vásárról selyemruhát,
Kiczifrázva tulipánnal,
Nefelejcscesel, gyöngyvirággal.
Arany gyűrűt, rubinfüggőt,
Piros csokros kis czipellőt,
Csontlegyezőt drága bojtjal,
Zöld kalapot pávatollal.

Ej, valamit kifeledtél!
Czifrálnodni de szeretnél!
Nem való az szegény lánynak,
Csak az urak pávájának!

- Jó apuska, hozz akkor hát
Tudod-e, mit? Egy kis konyhát.
Jó nagy tűzhely legyen benne,
Rajta fazék, üst meg bögre.
Főző kanál, lepénysütő,
Fényes mozsár, czukortörő.
Villa, kés, a legszebb fajta,
Szinezüstből markolatja.

Tyűh! kis lányom, nagyon drága,
Nem telik ám ily konyhára!
Kérj valami jobbat ennél,
Egy kis könyvet nem szeretnél?

- No hát hozz egy imakönyvet,
Bárányszőrtbe bekötöttet.
Benne egy kis angyal képe,
Liliomszál a kezébe.
Majd abból én imádkozom,
Az istenhez fohászkodom,
Hogy szeresse kis apuskát -
Jó éjszakát! jó éjszakát!

Ákác alatt.

Ákác alatt ül Etelke
Udvaron, kedvére,
Sárga fonnyadt falevél hull
Arczára, ölébe.

Sárga fonnyadt falevéllel
Eljátszik vidáman,
Tapsikol is kis kezével,
Úgy mulat magában.

Sárga fonnyadt falevelet
Őszi szél felkapja:
Viszi, viszi messze földre
Forgatja, szaggatja.

Rózsabimbót, Etelkét is
Anyácska felkapja:
Viszi, viszi a bölcsőbe,
Csókolja, ringatja.

Megy Ilon az iskolába...

Megy Ilon az iskolába,
A nyakában úti táska.
De köszön is ő menőben
Mindenkinek illendően.

Nem ugrándoz jobbra-balra,
A ruháját nem szaggatja.
Nem kiabál senkire sem,
Hanem ballag szép csendesen.

Ha valaki megkérdezi:
Olyan szépen felel neki.
Mind azt mondja, a ki látja:
Ejnye, de jó, derék lányka!

Szeretik az iskolában
Egytől-egyig valahányan.
Reggeliznek, ozsonnálak:
Mindig ad ő az árváknak.

Szereti a tanító is,
Mert igen jó tanuló is.
A leczkékét úgy elmondja,
Mintha csak a Tisza folyó.

Iskolából mikor kijön:
Mindenkinek szépen köszön.
Mind azt mondja, a ki látja:
Ejnye, de jó, derék lányka!

Kis madárka...

Kis madárka szállt a fára,
Kék a lába, zöld a szárnya.
Olyan szépen eldalolgat,
Lidi még nem hallott olyat.

„Honnan? Honnan? - kérdi tőle -
Kis madárka, messziről-e?”

„Bizony, Lidi, messzeföldről,
Egészen a Tisza mellől.”

„Ott lakik az én testvérem,
Nem üzent-e tőled nékem?”

„Ej, dehogy nem! azt üzeni:
Apát, anyát tisztelteti.
Írj neki már egy levelet,
Mert ő téged nagyon szeret.
Küldj egy rózsát a levélbe,
Majd beteszi a könyvébe.”

Peti öcsém.

Peti öcsém fára mászott,
Ugyan vajjon mit csinál ott?
Mit csinálna ő kelme mást:
Elszedi a madártojást.

Meglátja az édes anyja,
Szép szerivel csalogatja:
„Gyere le csak, Peti fiam!
Czukrot adok, kis madaram!”

Meglátja az édes apja,
Furcsa szóval hívogatja:
„Gyere le csak, Peti fiam!
Virgácsot kapsz, kis madaram!”

A drótos tót.

„Gazd’asszony
Nyiss ajtót!”
„Ki van ott!”
„Drótos tót.”

„Mit akarsz?”
„Fótozni,
Fazekat
Drótozni.”

„Nincs törött,
Drótos tót!
Zörgess csak
Más ajtót!”

„Gazd’asszony,
Hej, nékem
Nem volt még
Ebédem!”

S gazdasszony
Kis lánya,
A tótot
Megszánja:

„Anyá, ha
Nincs törött,
Majd egyet
Eltörök!”

Nyitják már
Az ajtót,
Lesz ebéd,
Drótos tót!

Kocsikázás.

Nyikorog a kocsikerék,
Mi nyikorogtatja?
Rózsa Tercsi a babáit
Most kocsikáztatja.

A ki nem fér a kocsira,
Ölbe fogja, tartja,
Dalol nekik szép nótákat,
Akár a pacsirta.

De a kocsi nagyot zökken,
Egy baba kifordul:
Tercsi megáll, visszateszi
S újra tovább indul.

Viszi őket, húzza őket
Az ezüst erdőbe,
Szivárványos utakon át
Az arany mezőre.

Földisziti, ékesíti
Arany bokrétával -
S haza jönnek a galambbal,
Csengetyüs báránynyal.

A hó.

Kiszakadt az angyaloknak
Párnája, dunnája,
Hull a pehely az udvarra,
Erdőre, pusztára.
Nyisd ki, baba, tenyeredet!
Fogd meg jól, fogd meg jól!
Vigyázz, vigyázz, el ne szálljon
Rózsás kis markodból!

Megy a baba pelyhet szedni
Párnába, dunnába:
Jól megfogja, de elolvad
Rózsás kis markába.
Álmélkodik, bámészkodik
A baba, a bohó -
Nem pehely az, kis báránycám,
Hanem hó, hanem hó.

Nini! nézd csak, de szépek a
Mezőcskék, hegyecskék!
Az angyalok fehér hóval
Behúzták, befedték.
Száll az égből, szállingózik,
Hull a hó, hull a hó -
Szegény földnek a hidegben
Jó meleg takaró!

Az első csizma.

Dani pajtás se hall, se lát,
Hogyne, mikor nincs meztláb!
Megvan, meg az első csizma!
Mint a tükör, fényes, tiszta.
Apa hozta a vásárról,
Hires Miskolcz városából.
Hegyes orrú, magas sarkú,
Csörög rajta a sarkantyú.

Dani pajtás jó kedvében
Sétál ott kinn nagy kevélyen.
Lábát büszkén szedegeti,
Bámulják is, tetszik neki.
Mosolyogja édes anyja:
Csizmáját hogy mutogatja.
Kérték is már száz bankóért,
De nem adná egy vak lóért!

Dani pajtás bezzeg délben
Enni se tud örömében.
Pedig túrós galuska van,
Most ő neki mind hasztalan.
Kinálgatják más egyébbel:
Rántottával, csemegével.
Csak csörgeti sarkantyúját,
Nézegeti a csizmáját.

Dani pajtás lefektében
Imádkozik este szépen.
Az apáért, az anyáért,
Meg azután a csizmáért.
Maga mellé ágyba veszi,
Csókolgatja, ölelgeti.
S álmában jár mennyországban,
A sarkantyús kis csizmában.

Csetepaté.

Minap csetepaté esett:
Béla, Rózsi összeveszett.
Rózsi mondja: majd ad anyám!
Minek veszed el a babám?

„Azért veszem, mert kell nekem!
A hintámra felültetem.
Elviszi a Ráró, Betyár,
A hova a madár se jár.”

De ám Rózsi nem engedi:
„Az enyém ez!” - mondja neki.
„Visszaveszem!” - s nyúl feléje,
Béla ráüt a kezére.

Szegény Rózsi sirva-riva
Meghuzódik egy sarokba.
Zokogása panaszolja:
Rosz a bátyja, megbántotta.

Béla, mintha nem értené,
Lépdegél az ajtó felé.
De a szive csak megmozdul:
Mégis, mégis visszafordul.

Rózsihoz megy sompolyogva,
Könnyes szemmel mosolyogva:
„Itt a baba, ne sirj, hugom!
A hintót is neked adom!”

Két gerlicze kihallgatta,
Mindakettőt kikaczagta.
Magukat hát elnevették,
S csókolóztak, mint a gerlék.

Brr!

Esik a hó, brr!
Fázik apó, brr!
Elfagyott a boczi szarva,
Miért eresztik az udvarra?
Incze, pincze, vízmedencze.
Jaj de jó most a kemencze.

Dudál a szél, brr!
Miket beszél, brr!
Didereg a Tisza, Duna,
Körmébe fú a katona.
Incze, pincze, vízmedencze.
Jaj de jó most a kemencze!

Ne rij, hallgass, brr!
Jön a farkas, brr!
Ott kukucskál az ablakon,
A rossz fiút neki adom.
Incze, pincze, vízmedencze,
Jaj de jó most a kemencze!

Karácsonyfa.

Ragyog a szép karácsonyfa,
Az égből egy angyal hozta.
Tele rakta minden jóval:
Arany dió-, mogyoróval.
Rózsai csak azt vizsgálgatja:
Vajjon virgács nincs-e rajta?
A jó angyal elfeledte -
Sebaj! hozott mást helyette!
Baba, galamb, fehér bárány,
Füge, citrom csüng az ágán.
Ruha, czipő, kis kötő is,
Ni! még háló-fejkötő is!
Csillog a szép karácsonyfa,
Nézegetik jobbra-balra.
Kerül-fordul a sok vendég -
Csak karácsony lenne mindég.

Magyar vagyok.

Magyar vagyok, magyar. Magyarok születtem.
Magyar nótát dalolt a dajka felettem.
Magyarul tanított imádkozni anyám
És szeretni téged, gyönyörű szép hazám!
Lerajzolta képed szívem közepébe,
Beírta nevedet a lelkem mélyébe.
Áldja meg az Isten a keze vonását!
Áldja meg, áldja meg magyarok hazáját!
Széles e világnak fénye, gazdagsága
El nem csábít innen idegen országba.
A ki magyar, nem tud seholy boldog lenni!
Szép Magyarországot nem pótolja semmi!
Magyarok születtem, magyar is maradok,
A hazáért élek, ha kell, meg is halok!
Ringó bölcsőm fáját magyar föld termette,
Koporsóm fáját is magyar föld növelje!

-&-